

Aanbevelingen Volksgezondheid Toekomst Verkenningen GGD

Adviesraad Sociaal Domein Nuenen c.a.

11 juni 2017

Op basis van de 6 Volksgezondheid Toekomst Verkenning concept hoofdstukken van de GGD van juni 2017 en van de toelichting door Mieke van Paassen (GGD) in en de discussies met de ASD leden op 8 juni, komt de ASD tot de volgende opmerkingen en aanbevelingen.

De ASD is een adviesraad voor het College van Nuenen c.a. . De ASD geeft aanbevelingen over conceptstukken en adviezen over door het College vastgestelde beleidsplannen in het Sociale Domein. Het direct adviseren van de GGD past niet direct in onze werkwijze. Wij doen het nu wel om door onze aanbevelingen te bewerkstelligen dat de hoofdstukken nog beter geschikt zijn voor het College om haar beleid te evalueren en nieuw beleid te formuleren.

Volgens de ASD lijkt het doel van deze hoofdstukken tweeledig: rapporteren over de gezondheid van de inwoners van Nuenen en de Gemeente adviseren over het te voeren beleid om de gezondheid, waar nodig, verder te verbeteren.

- Het eerste doel, de Gemeente informeren over de stand van zaken en trends op basis van gegevens uit het verleden en vergelijking van Nuenen in ZO-Brabant, is goed gelukt. Op basis van o.a. enquêtes, gesprekken, beschikbare data en inzicht in de processen die een rol spelen bij het thema gezondheid, schets de GGD via een zestal deelaspecten van gezondheid een beeld van de huidige status van de inwoners in Nuenen. Hoewel er enkele methodologische vragen zijn, staat de waarde van de gepresenteerde cijfers voor de ASD niet ter discussie. De GGD is een professionele organisatie die deze taak goed uitvoert.
- Het tweede doel, de Gemeente adviseren hoe de gezondheid in Nuenen te verbeteren en/of te bevorderen, is nog niet af en kan, volgens de ASD, worden verbeterd. Dan wordt de waarde van deze hoofdstukken voor de Gemeente groter.

Puntsgewijs geven we enkele opmerkingen en aanbevelingen.

Het basisuitgangspunt dat gezondheid van de inwoners belangrijk is, wordt goed onderbouwd. Ook wordt goed aannemelijk gemaakt dat gezondheid een grote invloed heeft op vele andere aspecten voor de inwoners, zoals werk, sociale deelname en tevredenheid. Een mooie, en terecht, observatie is dat de inwoners meer baat kunnen hebben bij het leiden van, in plaats van het lijden aan hun gezondheid. Intrigerend en bestuurlijk relevant is dat 86% van de inwoners gezondheid ziet als het belangrijkste, maar zich er vervolgens niet naar gedraagt. Ook de vaststelling dat 33% van de inwoners niet gezondheidsvaardig is, zich niet handelend kan opstellen om dat doel te bereiken, is noodzakelijk zich als bestuurder bewust te zijn.

Het eerste doel, rapporteren, is gerealiseerd en goed gelukt. Deze verslaglegging vormt mede de waardevolle en noodzakelijke basis voor de beleidscyclus in Nuenen.

Het tweede doel wordt, volgens de ASD, door de gedetailleerdheid, nuances en algemeenheid onvoldoende bereikt. Veel redeneringen zijn gebaseerd op landelijke trends. Die gelden meestal ook voor Nuenen, maar de prioriteit en relevantie ervan kunnen behoorlijk verschillen. In de 6 hoofdstukken worden 15 kernboodschappen en 59 adviezen aan de Gemeente aangeboden. Uit de tekst is voor de Gemeente niet na te gaan welke kernboodschappen en welke adviezen voor Nuenen het belangrijkste zijn.

Aanbeveling: De waarde van de hoofdstukken voor de Gemeente neemt toe als meer de situatie van Nuenen als uitgangspunt wordt genomen.

Hoewel gebruik is gemaakt van 6 onafhankelijke hoofdstukken, zijn de onderwerpen van deze 6 hoofdstukken wel van elkaar afhankelijk en beïnvloeden zij elkaar. Dat maakt het zoeken naar goede beleidsmaatregelen in het beleid extra interessant en ook zeer relevant. Met één maatregel kan meer dan 1 aspect worden beïnvloed en hopelijk worden verbeterd. Het is nu lastig die onderlinge beïnvloedingen te vinden en te kwantificeren.

Aanbeveling: Omdat de GGD dankzij haar onderzoek naar de cijfers en kennis van de maatschappelijke processen achter deze cijfers, veel inzicht heeft in die onderlinge verbanden, zijn haar adviezen die expliciet rekening houden met die verbanden, nog waardevoller en extra welkom. Deze geïntegreerde adviezen voor Nuenen, indien mogelijk, graag opnemen.

Aanbeveling: Voorzie de 6 separate hoofdstukken van een gemeenschappelijke inleiding die de samenhang tussen deze hoofdstukken aangeeft. Daarin kunnen dan ook bijvoorbeeld de 3 tot 5 belangrijkste adviezen voor Nuenen worden gepresenteerd en gedeeltelijk worden toegelicht.

De uiteindelijke keuze behoort bij de politiek, maar argumenten aandragen voor deze politieke keuze behoort bij uitstek bij deskundigen, in dit geval de GGD.

Methodologische opmerkingen:

Veel cijfers zijn gebaseerd op enquêtes. De GGD heeft voldoende expertise om de grootte van steekproeven vast te stellen om een gewenste nauwkeurigheid te krijgen. Lastiger is het inzicht dat enquêtes geen antwoorden geven. Een enquête levert reacties op gestelde vragen. Of een reactie kan worden geïnterpreteerd als een antwoord hangt van vele zaken af; denk- en leefniveau geënquêteerde, politiek correcte versus reële antwoorden, ... Als wordt geantwoord dat gezondheid het belangrijkste is in het leven, maar er wordt niet naar gehandeld, was dat antwoord dan juist?

Vraag: Hoe houdt de GGD rekening met dit verschijnsel?

Als er een verband wordt aangetoond tussen 2 grootheden, is niet steeds duidelijk of dat verband een correlatie is of een causale relatie. Bestuurlijk is vooral kennis van een causale relatie tussen oorzaak (beleidsmaatregel) en gevolg (beleidsvariabele) van belang.

Aanbeveling: Probeer, waar mogelijk, aan te geven of een verband tussen 2 grootheden causaal is (en wat is dan de oorzaak en wat het gevolg) of een correlatie tussen deze grootheden.

Er worden relatief veel referenties vermeld. Dat lijkt mooi, maar veel betekent niet automatisch dat het goed is. Veel referenties bevatten extra informatie. Referenties zijn bedoeld om een bepaalde aanname of een bewering te onderbouwen. Dat wordt bij de interne referenties onvoldoende zorgvuldig toegepast. Als wordt verwezen naar een van de andere hoofdstukken, dan graag aangeven naar welke onderwerp, paragraaf of bladzijde van dat hoofdstuk wordt verwezen. Dat maakt de verwijzing bruikbaar.

Maak duidelijker onderscheid tussen referenties ter ondersteuning van het betoog en extra leesstof. Verwijs expliciet naar een referentie.

Bijlage voorbeelden uit Nuenen:

Een duidelijk negatief voorbeeld van overheidshandelen op het gebied van gezondheid speelt in ZO-Brabant: De reactie op de eerste verschijnselen van Q-koorts. Hoewel de provinciale en landelijke overheid (te laat) optraden had een Gemeente dat ook kunnen doen.